

STERK
TECHNIEK-
ONDERWIJS

voor en door de regio

Advies vervolg Sterk Techniekonderwijs

Maart 2022

Inleiding

De landelijke ondersteuningsorganisatie van Sterk Techniekonderwijs is door het Ministerie van OCW gevraagd advies uit te brengen over de invulling van de structurele fase van het programma, vanaf januari 2024. Als input voor dit advies is in het ondersteunersoverleg, waarin alle regio-ondersteuners participeren, gesproken over de ervaringen en inzichten van de collega's die veel direct contact hebben met de STO-regio's. Daarnaast is, door het landelijk projectteam STO advies gevraagd aan de begeleidingscommissie STO¹.

In 2019 - 2020 zijn 78 regio's gevormd: 77 in Nederland 1 op de BES-eilanden. In elke regio werken tenminste 2 vmbo-scholen samen met het mbo en het bedrijfsleven aan Sterk Techniekonderwijs.

De 78 STO-regio's zijn in 2020 van start gegaan met de uitvoering van hun activiteitenplannen, met als doel het realiseren van een kwalitatief hoogstaand, duurzaam dekkend techniek aanbod in de regio. De aanpak van Sterk Techniekonderwijs, in regionale samenwerkingsverbanden van vo, mbo en bedrijfsleven, was voor veel partijen een nieuwe manier van werken. Vanaf 2020 is daarom veel energie gestoken in het goed organiseren van regionaal draagvlak en gezamenlijke verantwoordelijkheid, belangrijke vereisten om de gestelde doelen te bereiken. De ondersteuning van STO onderschrijft het belang van deze doelstellingen voor het technisch vmbo in Nederland en adviseert deze doelstellingen vast te houden voor de volgende fase van Sterk Techniekonderwijs. Maar ook in te zetten op verbreding van Sterk Techniekonderwijs, zodat alle leerlingen in Nederland (van po tot hbo) kennis maken met techniek en gestimuleerd worden voor een technische opleiding te kiezen. Kennismaken met techniek kan, in de visie van het programmateam STO, alleen als deze wordt verzorgd door goede vakkrachten met gebruikmaking van professionele materialen en machines. Daarmee beperkt STO in de regio zich niet alleen tot de zogenaamde 'harde' techniekprofielen, maar verbreedt het zich tot alle profielen in alle leerwegen van het vmbo, inclusief de nieuwe leerweg. Overwogen moet worden of dit in de planvorming tot uitdrukking kan komen.

STO-regio's krijgen, als ze dat willen, ondersteuning van landelijke ondersteuners. Ondersteuners treden op als critical friend en adviseur op strategisch-, tactisch en operationeel niveau van de regio. Vrijwel alle regio's maken van deze ondersteuning gebruik.

De transitiefase loopt officieel tot 31 december 2023. Regio's kunnen gebruik maken van de mogelijkheid deze fase te verlengen tot 1 augustus 2024 in verband met het behalen van de cofinancieringseis.

Na de transitiefase volgt de zogenaamde structurele fase. In deze fase blijft er structureel 100 miljoen per jaar beschikbaar voor het behoud van techniek onderwijs in de regio, passend bij de vraag van de regio.

Bij herhaling heeft het projectteam STO, net als anderen, aangedrongen op evaluatie van de STO-fases tot nu toe. Deze evaluatie is toegezegd, maar heeft nog niet plaatsgevonden. Het projectteam STO vindt dat jammer, omdat ervaringen en adviezen uit de evaluatie niet meegenomen kunnen worden in voorliggend advies.

---

¹ In de begeleidingscommissie hebben zitting vertegenwoordigers van VNO-NCW/MKB Nederland, Brancheorganisaties, VO-raad, MBO Raad, Federatie Techniek en vakmanschap en de niet-technische profielen in het vmbo. De begeleidingscommissie adviseert de landelijke ondersteuning STO.

Hoofdadvis: verleng de transitiefase met twee jaar, maar geef regio's wel een opdracht mee!

In 2020 zijn 78 regio's vol goede moed van start gegaan met Sterk Techniekonderwijs. De afgelopen twee jaar is er veel gerealiseerd. Samenwerking tussen vmbo's onderling en tussen vmbo en het regionaal bedrijfsleven is op gang gekomen en/of verder uitgebouwd. In veel regio's is ook de samenwerking met het mbo op gang gekomen, in andere regio's laat die samenwerking nog ruimte voor ontwikkeling zien.

Maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat corona veel impact heeft op Sterk Techniekonderwijs.

Niet alleen maakte corona samenwerking en de uitvoering daarvan lastiger. Ook zorgde corona ervoor dat samenwerkingspartners andere dingen aan hun hoofd hadden dan Sterk Techniekonderwijs.

Hoewel alle regio's enorm hun best hebben gedaan was het gewoon niet mogelijk de volledige focus te leggen op Sterk Techniekonderwijs. Dit heeft het transitieproces ingewikkelde gemaakt en maakt dat de transitie niet afgerond is op 1 januari of 1 augustus 2024. De basis is gelegd, maar de borging heeft tijd nodig!

Hoofdadvis van de ondersteuning Sterk Techniek onderwijs is daarom: verleng de transitiefase tot 31 augustus 2026 (en loop daarmee in de pas met schooljaren).

Maar geef regio's wel een aantal opdrachten mee, zoals:

- Bekijk in de regio of de gekozen regio-indeling de juiste is en of alle instellingen die dat willen, aangehaakt zijn. Geef regio's de mogelijkheid om in de verlengde transitiefase de regio-indeling aan te passen. Als een regio een andere indeling kiest, ga dan met elkaar in overleg over realisatie van de aanpassing, maak daar een plan voor en dien een, door de hele nieuwe regio gedragen, wijzigingsvoorstel in. Houd als overheid wel vast aan de eisen rond de regio-indeling (2 vmbo's en 1 mbo, elkaar niet overlappen, een vmbo-locatie kan maar in één regio deelnemen).
- Actualiseer de regiovisie en ontwikkel een visie die ten grondslag gaat liggen aan de structurele fase. De nieuwe regiovisie moet een gezamenlijke notitie zijn van de regio (vmbo, mbo en bedrijfsleven) en vormt uitgangspunt van een gemeenschappelijke intentie. Leg in de geactualiseerde regiovisie een relatie tussen ontwikkelingen in de regio en het onderwijs dat daarbij past.
- Ontwikkel met de partners in de (nieuwe) regio een activiteitenplan voor de eerste twee jaar van de structurele fase en neem daarin op hoe er tweejaarlijks een geactualiseerd activiteitenplan tot stand komt.

OCW wordt geadviseerd de financiering van de verlengde transitiefase hetzelfde te laten als in het eerste deel van de transitiefase. Over de financiering moet zo snel mogelijk duidelijkheid worden gegeven aan de regio's, omdat uit ervaring blijkt dat regio's door onduidelijkheid voorzichtig worden en investeringen op de lange baan schuiven.

Bezien moet worden of de cofinanciering ook over de verlengde periode 10% moet zijn. Immers Covid 19 heeft geleid tot achterstanden in cofinanciering, bijv. door het wegvallen van bedrijfsbezoeken en stages, die niet in te halen zijn.

Advies structurele fase Sterk Techniekonderwijs

Als het advies om de transitiefase te verlengen wordt overgenomen wordt onderstaand advies voor de structurele fase wellicht te vroeg gegeven. De kans dat dit advies bijgesteld moet worden in de loop van 2025 is aanwezig. Op basis van de ervaringen tot nu toe (maart 2022) met Sterk Techniekonderwijs worden onderstaande adviezen voor de structurele fase gegeven.

Techniek in de regio

Sinds 2016 kent het vmbo 5 technische profielen in het vmbo (BWI, MVI, M&T, MaT en PIE). Deze profielen worden aangeboden in de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en gemengde leerweg. Ruim 12.000 leerlingen doen jaarlijks examen in een technisch profiel, gemiddeld stroomt bijna 80% van deze leerlingen door naar een technische opleiding in het mbo.

Elke vmbo-school biedt gemiddeld twee technische profielen aan.

Technische profielen in het vmbo zijn vaak kleine profielen. Leerlingen van klas 3 en 4 en van de drie leerwegen volgen gezamenlijk onderwijs elk in hun eigen leerweg en op hun eigen niveau. Het openhouden van technische profielen lukt als scholen daar bewust voor kiezen en onderwijs aanbieden dat past bij de regio. Uit oogpunt van doelmatigheid kiezen scholen er soms voor bredere profielen aan te bieden. Onderzoek laat zien dat dit de doorstroom naar technische opleiding in het mbo niet ten goede komt. (De doorstroom van bijv. D&P naar een technische opleiding is rond de 25%, verwante doorstroom vanuit techniek rond de 80%).

Er is grote behoefte aan technische geschoold personeel in Nederland. Reden waarom het van belang is technische profielen in het vmbo, als start van de beroepskolom, open te houden.

Technische profielen zijn over het algemeen duurder om aan te bieden dan bijv. het profiel E&O of D&P. Dit vraagt om extra ondersteuning van techniek in het vmbo.

Met de terugloop van het totaal aantal leerlingen in het hele onderwijs, door demografische ontwikkelingen, wordt de druk op techniekprofielen groter.

Advies

Veel scholen hebben relatief kleine groepen die een technisch profiel volgen. Ook in krimpggebieden is het blijven aanbieden van techniek cruciaal. Gebruik de STO-gelden om scholen (ook niet techniek-scholen en scholen met niet-technische profielen) te stimuleren om technische profielen en/of technische keuzevakken aan te blijven bieden met goede faciliteiten. Onderzoek welke manier van financiering het best bij dit doel past, maar ga niet over tot het toevoegen van de structurele gelden aan de lumpsum van scholen.

Samenwerking in de regio

Een van de doelen van Sterk Techniekonderwijs is het stimuleren van de samenwerking tussen vmbo's onderling, tussen vmbo en mbo en tussen vmbo en het bedrijfsleven in de regio. Deze samenwerking heeft tot doel dat er een aanbod van techniekopleidingen ontstaat (lieft in doorlopende leerroutes) dat past bij de vraag van het bedrijfsleven in de regio.

Aanvragen in het kader van STO konden alleen gehonoreerd worden vanuit een regionale samenwerking. Er moesten tenminste 2 vmbo-scholen en 1 mbo bij betrokken zijn. De samenwerking tussen vmbo en mbo wordt al vele jaren gestimuleerd. Meestal startten, vaak individuele docenten, hier enthousiast mee, maar samenwerking verzandde als er wisseling van personeel was of andere taken uitgevoerd moesten worden door de betrokkenen. Vooral omdat er geen (financiële) ruimte beschikbaar was waar betrokkenen aanspraak op konden maken of omdat niet alle geledingen in een school (management, teamleider en docenten) de samenwerking onderschrijven en stimuleren.

In het kader van STO zijn er voor het eerst ook financiële middelen beschikbaar om de regionale samenwerking tussen vmbo en mbo (en bedrijfsleven) te stimuleren. Hierdoor krijgen betrokkenen een (financiële) impuls om de samenwerking vorm te geven en uit te bouwen. De eerste reacties van STO-regio's laten zien dat dit werkt en zorgt voor continuïteit. Het gevaar is groot dat de continuïteit weer verloren gaat als de financiële middelen niet meer naar een regionale samenwerking gaan, maar naar individuele scholen.

Advies

Om de samenwerking in de regio te stimuleren en te continueren adviseren we subsidie beschikbaar te stellen aan de regio en niet aan individuele scholen c.q. besturen.

Vmbo in de lead

In Sterk Techniekonderwijs is het vmbo leidend. Het ontwikkelen van plannen met een daarbij behorende begroting en het verantwoorden van deze plannen is nieuw voor het vmbo. In de transitiefase is hiermee ervaring opgedaan met als resultaat dat in alle 78 regio's een goedgekeurd plan ligt dat ten uitvoering wordt gebracht en waarover op tijd en naar tevredenheid wordt gerapporteerd. In alle regio's is een STO-organisatie neergezet die effectief werkt, planmatig uitvoert en doelen realiseert.

Advies

Laat het vmbo in de lead. Op deze manier worden plannen tot uitvoering gebracht die passen bij het vmbo.

Penvoerder

In elke regio is één vmbo-school met technische profielen penvoerder. De penvoerder is het eerste aanspreekpunt in de regio en werkt samen met alle partners in de regio. Beslissingen die betrekking hebben op Sterk Techniekonderwijs in de regio worden gezamenlijk door de regio-partners genomen. Dit systeem werkt goed. Het waakt ervoor dat scholen beslissingen nemen over hun technische profielen zonder anderen daarover te informeren en zorgt voor een toenemende uitwisseling en samenwerking tussen scholen met een gezamenlijk gevoelde regionale verantwoordelijkheid. Daar waar diezelfde scholen voorheen soms elkaars concurrenten waren.

Voor vmbo-scholen is samenwerken met gelijke scholen én werken met één penvoerder nieuw. Ervaringen tot nu toe binnen Sterk Techniekonderwijs laten zien dat de samenwerking soms een aanloop kende, maar nu in elke regio goed op gang is gekomen.

Advies

Laat het systeem van penvoederschap intact en laat het penvoederschap liggen bij een vmbo-school met een technisch profiel. Richt de financiering zo in dat voorkomen wordt dat regio's 'Sterk Techniekonderwijs Stichtingen' op gaan richten zoals bij de samenwerkingsverbanden Passend onderwijs is gebeurd. Door formele

samenwerkingsverbanden/stichtingen ontstaat bureaucratie met onnodige kosten en verdwijnt de gedeelde verantwoordelijkheid die nu in de regio's ontwikkeld is.

Programmalleider

Elke STO-regio kent één (in grote regio's meerdere) programmalleider(s). De programmalleider is de schakel tussen de penvoerder en de uitvoering in de regio. Doordat een programmalleider gefaciliteerd wordt, heeft hij de mogelijkheid blijvend scholen en docenten te stimuleren, als katalysator te werken in de samenwerking in de regio en de continuïteit van samenwerking en de uitvoering van plannen te waarborgen.

Programmalleiders komen soms van buiten het vmbo en/of buiten de regio en soms vanuit de regio. Ervaring leert dat een regio het best tot resultaten komt als een programmalleider het vmbo kent en uit de regio komt. Dit laatste wil niet per definitie zeggen dat de programmalleider uit een van de deelnemende scholen moet komen, die afkomst is niet altijd een voordeel. Voorwaarde is wel dat de programmalleider met zijn opdracht gesteund wordt door de lijnorganisatie in de scholen.

Om te voorkomen dat dure projectleiders van buiten worden ingezet kan er een maximum gesteld worden aan het tarief dat voor een programmalleider in rekening mag worden gebracht (externe programmalleiders zijn in de regel duurder).

Advies

Blijf het werken met een programmalleider die het vmbo kent, stimuleren en regel dit zo in dat de programmalleider bij voorkeur het vmbo kent en uit de eigen regio komt

Advies met betrekking tot de verdeling van beschikbare middelen

Geadviseerd wordt regionale samenwerking te stimuleren door regionaal te financieren. Daarbij zou gewerkt moeten worden met een regionaal plan met heldere doelstellingen en activiteiten. Voor de verdeling van de middelen wordt geadviseerd:

- Bepaal het maximaal beschikbare budget per regio op basis van het aantal deelnemende scholen met een technisch profiel, met daar bovenop een bedrag per leerling. Dit stimuleert om het netwerk breed te houden en ook techniekverwante scholen aan te laten sluiten.
- Scholen die minder leerlingen hebben, hebben toch vergelijkbare kosten met grotere scholen qua formatie, afschrijving materialen en scholing. Er dient een afschrijvingsgarantie te zijn bij terugval van het aantal leerlingen.
- Het leerlingonafhankelijke deel van het budget helpt krimpregio's die hun faciliteiten overeind moeten houden, en vermindert de concurrentie om aantallen leerlingen tussen scholen. Het helpt scholen tevens om, ondanks de terugloop van het aantal technieklerlingen, toch technische profielen te blijven aanbieden als de arbeidsmarkt daarom vraagt.

Door het budget deels te laten bestaan uit een vaste voet en deel te koppelen aan het aantal technieklerlingen wordt er gecorrigeerd op het bereik van leerlingen. Ook worden scholen/regio's die leerlingen hebben weten te behouden, gewaardeerd.

Tevens vragen we aandacht voor de positie van techniekverwante scholen (scholen die bijv. TIV in de nieuwe leerweg aanbieden of D&P met keuzevakken uit technische profielen). Met het oog op de doorstroom vanuit niet-technische profielen naar technische vervolgopleidingen en de verdere technologisering van andere sectoren in het algemeen, zou binnen Sterk Techniekonderwijs ruimte moeten zijn om kwalitatief hoogstaand techniekonderwijs te bieden aan die doelgroepen. Daarvoor wordt geadviseerd om als subsidieverstrekker te stimuleren dat in de nieuwe regionale plannen specifiek aandacht komt voor de inzet voor techniekverwante profielen, bijvoorbeeld door een extra waardering voor regioplannen waarin ook andere vo-leerlingen dan beroepsgerichte technieklerlingen bediend worden.

Samenwerking basisonderwijs

Op de basisschool moeten kerndoelen 'wetenschap en technologie' aangeboden worden. Dit biedt de mogelijkheid basisschoolleerlingen kennis te laten maken met techniek en hen voor een toekomst in een technische richting te interesseren. Interesse wordt pas echt gewekt als er echte opdrachten uitgevoerd kunnen worden in een echte techniekomgeving. Veel techniekregio's hebben hier voorzieningen voor ingericht, uiteenlopend van een 'techniekbuss' die bij basisscholen op bezoek komt, gastlessen door vmbo-docenten én -leerlingen tot hotspots en een digitale opdrachtenbank, uitleensysteem en/of reserveringssysteem voor basisscholen. Deze mogelijkheden moeten behouden en uitgebouwd worden.

Advies

Verplicht techniekregio's samen te werken met alle basisscholen in de regio om zo techniek onder de aandacht van leerlingen te brengen en basisschoolleerkrachten te ontzorgen. Dit maakt het mogelijk ontwikkelde initiatieven in stand te houden en uit te bouwen. Zo kunnen basisscholen een deel van het W&T-curriculum realiseren binnen bijv. een techniekcentrum met goede faciliteiten en deskundige medewerkers.

Cofinanciering

In een regio voor Sterk Techniekonderwijs werken vmbo, mbo en het regionaal bedrijfsleven samen. Doel hiervan is onderwijs te ontwikkelen dat levensrecht is en past bij de vraag van het bedrijfsleven in de regio. De samenwerking met het bedrijfsleven wordt binnen Sterk Techniekonderwijs onder andere gestimuleerd door te werken met cofinanciering vanuit het bedrijfsleven.

Cofinanciering kan de vorm hebben van het beschikbaar stellen van begeleide stageplaatsen, bedrijfsbezoeken of gastlessen, het beschikbaar stellen van materiaal en middelen.

Ervaring leert dat cofinanciering zelden gegeven wordt in de vorm van euro's die door een bedrijf op rekening van een regio wordt gestort.

Cofinanciering maakt dat onderwijs en bedrijfsleven 'bij elkaar over de vloer komen', samen werkafspraken maken en vastleggen en zien wat 'de ander doet'.

Advies

Om de samenwerking tussen onderwijs en het regionaal bedrijfsleven in de regio te stimuleren en te continueren adviseren we een vorm van cofinanciering te laten bestaan, bijv. in de vorm van 10% van het bedrag dat jaarlijks voor een regio beschikbaar is. 10% cofinanciering is bereikbaar voor regio's en maakt samenwerking noodzakelijk.

'Niet-techniek profielen'

Sterk Techniekonderwijs heeft tot doel leerlingen te interesseren voor techniek en hen te stimuleren een techniekopleiding te volgen. Kennismaken met techniek en technologie vindt niet alleen plaats in techniekprofielen, maar ook in andere vmbo-profielen, in de beroepsgerichte keuzevakken én in de nieuwe leerweg.

In veel STO-regio's profiteren 'niet-techniek-profielen' mee van Sterk techniekonderwijs, bijvoorbeeld doordat ze van de lokalen, faciliteiten en deskundigheid van techniekscholen gebruik kunnen maken. In veel regio's zijn zogenaamde hotspots ingericht waar keuzevakken worden gegeven en leerlingen van andere profielen en opleidingen (denk aan TL, havo en vwo) gebruik van maken.

Advies

Blijf het kennismaken met en 'uitproberen' van techniek door leerlingen die geen vmbo-techniekprofiel volgen stimuleren, door bijv. een 'premie' voor scholen die leerlingen technische keuzevakken aanbieden en laten afsluiten. Regio's kunnen dit in hun regioplannen verwoorden en in hun verantwoording verantwoorden.

Landelijke ondersteuning

Ondersteuning

Bij de start van Sterk Techniekonderwijs is een ondersteuningsorganisatie ingericht waarop regio's een beroep kunnen doen. Ondersteuners zijn critical friend in de regio. Ondersteuners hebben vaak ervaring als leidinggevende van een school en zijn daarmee gesprekspartner voor de penvoerder. Eerste aanspreekpunt voor een ondersteuner is de programmaleider in een regio. Ondersteuners hebben de mogelijkheid 'problemen' aan de orde te stellen in de regio en deze, als dat nodig is, te escaleren naar een hoger niveau. Ervaring leert dat dit goed werkt en dat problemen voorkomen of opgelost kunnen worden, zodanig dat geen enkele regio gestopt is met STO en dat geen enkele regio subsidie terug hoeft te betalen omdat niet meer aan de eisen van de subsidie wordt voldaan.

Ondersteuners hebben vijf dagen op jaarbasis beschikbaar voor ondersteuning in de regio én voor onderlinge uitwisseling hierover.

Advies

Laat een ondersteuningsstructuur in stand.

Begeleidingscommissie

Het ondersteuningsprogramma Sterk Techniekonderwijs kent een begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie komt vier keer per jaar bijeen en vaker, soms in deelgroepen, als dat nodig is.

Deelnemers aan de begeleidingscommissie zitten voor eigen rekening in de commissie op een enkel lid na. De begeleidingscommissie zorgt voor betrokkenheid van verschillende partijen bij Sterk Techniekonderwijs.

Advies

Laat de begeleidingscommissie bestaan.

Kennisdeling, communicatie

Sterk Techniekonderwijs kent verschillende manieren om te communiceren, met regio's in contact te blijven en kennis te delen.

- **Website:** er is een centrale website én (op de centrale website) een website per regio. Regio's kunnen gebruik maken van vrijwel alle toepassingen van de centrale website en doen dat in toenemende mate. Een groot aantal regio's gebruikt 'hun' deel van de website als communicatiemiddel naar de eigen regio. Voordeel hiervan is dat Sterk Techniekonderwijs hoog staat in rankinglijsten en daardoor makkelijk te vinden is. Dit genereert veel bezoek aan de website, waardoor de naam Ster Techniekonderwijs bekender wordt. Daarnaast komt via de regionale websites veel regionale content beschikbaar die ook op de centrale website geplaatst kan worden, zonder dat daar extra kosten aan verbonden zijn.
- **Webinars/bijeenkomsten/trainingen:** in tijd van corona hebben webinars hun intreden gedaan. Voor regio's een snelle manier om kennis te halen en te brengen. Naar een webinar kijken gemiddeld rond de 150 – 175 mensen live Rond de 300 mensen kijken een webinar later terug. Er worden acht webinars per jaar gemaakt. Webinars kunnen regionale bijeenkomsten deels vervangen, maar betrokkenen hebben behoefte om een of twee keer per jaar elkaar te zien, te spreken, ervaringen uit te wisselen en kennis te delen. Als dat nodig is (bijv. rond rapportages of financiële vragen) worden er snel webinars of hybride bijeenkomsten georganiseerd.
- **Nieuwsbrief:** elke maand verschijnt er een nieuwsbrief Sterk techniekonderwijs die gestuurd wordt naar een groeiende groep abonnees (rond de 5000). Rond de 50% van de abonnees opent de nieuwsbrief.

Door de communicatiemiddelen hebben regio's het gevoel samen te werken aan Sterk Techniekonderwijs.

Advies

Maak ook in de structurele fase geld vrij voor communicatie, zodat het idee: we werken samen aan Sterk Techniekonderwijs in Nederland, blijft bestaan.

Wijze van financiering/subsidieverstrekking

Het onderwijs in Nederland wordt voor het overgrote deel gefinancierd via de zogenaamde lumpsum financiering. Dit geeft onderwijsinstellingen een zekere mate van vrijheid in de besteding van middelen.

Voor de regionale subsidie Sterk Techniekonderwijs lijkt financiering via de lumpsum geen goed idee.

Lumpsum: niet doen!

Tijdens de brainstormsessie van het programmateam STO met de collega's van het Ministerie van OCW is gesproken over de mogelijkheid om de middelen van Sterk Techniekonderwijs vanaf 2024 op te nemen in de lumpsum bestoelstiging van het onderwijs. Deze mogelijkheid is voorgelegd aan de begeleidingscommissie en het ondersteuningsteam STO. Beide raden toevoegen aan de lumpsum van de techniekmiddelen ten zeerste af, omdat:

- Het verduurzamingsproces van de regionale netwerken nog niet voltooid is. Door over te stappen op lumpsumbestoelstiging wordt dit proces gefrustreerd omdat de concurrentie tussen scholen weer in de hand werkt. De noodzaak tot samenwerken valt weg.
- Inzet voor Sterk Techniekonderwijs zal, meer dan nu, geldgedreven worden. Waar nu uitgegaan wordt van een regionaal activiteitenplan dat uit één pot betaald wordt, zal de concurrentiegedachte 'What's in it for me?' toenemen wanneer iedere school een bedrag op de eigen rekening gestort krijgt.
- Omdat STO regionale doelstellingen heeft is lumpsum niet praktisch. Een regionaal plan met meerdere verschillende financieringsstromen maakt de koppeling tussen regionale doelstelling, activiteitenplan en financiering nodeloos complex.
- Het voordeel van de huidige bestoelstigingssystematiek is dat er een prikkel tot samenwerken van uitgaat. Gezamenlijk onderzoeken en ontwikkelen wordt bevorderd doordat er nu een samenwerkingsverband is waar een bepaald commitment achter zit.
- Lumpsumgelden op bestuurlijk niveau binnenkomen en besturen sneller geneigd zijn krimpnde techniekprofielen af te stoten dan in te zetten op behoud van deze profielen in regionale samenwerking.

Het ondersteuningsteam STO onderzoekt graag, samen met OCW en anderen (VO-raad, beoordelingscommissie, Federatie Techniek en vakmanschap) op welke manier de subsidie Sterk Techniekonderwijs aan regio's toegekend kan worden, waarbij:

- Er geen sprake is van een hoge verantwoordingslast. Dat er verantwoord moet worden staat buiten discussie, maar een verantwoording van de cofinanciering met uurstaten en handtekeningen wordt als te zwaar ervaren door de regio's
- De penvoerder aanspreekpunt is, maar de regio verantwoordelijk is voor het behalen van resultaten.
- Regio's niet de neiging krijgen aparte stichtingen voor Sterk Techniekonderwijs op te richten met een eigen bureau, een eigen bestuur en een eigen organisatie.